

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kéziratok visszaadása
 vagy megőrzésére nem vállalunk.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

Erkölcsei lezüllés.

(P. Á.) Ha kiszáradt, korhadt, erdő nedvétől pudvás, kidőlt sudárfát vizsgálunk, s ha sóhajtozva látjuk a nemrég még égnek meredő szálfenyőt siralmas állapotában, bizonyos fájó érzélem vesz erőt rajtunk az elmulásnak, a nagyság leromlásának láttára.

Ha a magyar közéletet, a magyar társadalmat ilyen vizsgálódásnak vetjük alá, épen ilyen lesújtó, ilyen szomorú tapasztalatokra kell jutnunk. A sudárfa ott fekszik a közélet csendes mocsarában, annak büzhödt nedűjétől rothadva, pudvás daganatai ha feltáruznak, undorító sebhelyeket mutatnak, melyek már operative is nehezen gyógyíthatók. A közéleti szereplők erkölcsi leromolva, a társadalmi érintkezési formák elzülve, mindenki a saját önön céljaiért minden megengedett és meg nem engedett uton tülekedve küzköd s az erkölcs, mely a költő szerint minden ország támasza és talpköve, nincs sehol, társadalmunk mint Mahomed koporsója ég és pokol közt lebeg, minden percben a lezuhanás veszélyének kitéve.

Szenzációs leleplezésektől büzhödt a napilapok hasábjai. Gazdag, értékes gyógy-

tárak tulajdonosai összeszövetkezve esküt hivatására tett diplomás emberekkel, orvosokkal, kik beteg emberek humánus gyógykezelését tüzték ki szent életcéljuknak, megkárosítják azon intézményeket, melyek testi épségünk jókarban tartását, megrokkant munkás testvéreink betegségük alatt való ellátását szolgálják. Teszik ezt nem a létért való küzdelem nehéz harcának puszkaporos levegőjében, nem a megélhetés keserves gondjainak könnyítésére, hanem a selyemmel falazott főuri lakások perzsa szőnyegeivel fedett pamlagain, a nagyuri kényelem ezer meg ezer raffinált berendezéseinek. Teszik, hogy megkeressék a benzint automobiljukhoz, teszik, hogy piperecikkek nagy számláját kiegyenlíthessék.

Csalnak, hogy meggazdagodjanak; becsapják a közt, az egész társadalmat, mely tisztelettel tekint rájuk, a tanulóakra, a gazdagokra, a bizalmat sugárzóakra. Teszik ezt abban a biztonságban, mely közéleti züllöttségünket leginkább a legszomorubbban jellemzi, abban a tudatban, hogy a nagyok, a hatalmasok kivéve a törvény sujtó igazsága alól, teszik abban a hitben, hogy a törvényt a szegénynek, a gyöngének kell csupán respektálnia, a hatalmas azok felett áll

s a törvénykönyv rideg betűi csak az ő védelmére szolgálnak.

S tehetik tényleg bátran. Százezer koronákra rugó kárt okoznak hatalmas patikárosok az államnak azzal, hogy a sacharint hihetetlen mértékben csempézik tiltott utakon az azokra szükségeltetőknek s mikor valahogyan kis büntetést szab rájuk, úgy látszik véletlenül, elnézésből, hivatalbeli kötelességtudásból, akkor jön a felsőbbség s feledi az egészet s a dús gazdag, milliomos gyógyszereszekre fejenként 200, mond 200 korona pénzbüntetést szab ki oly büntetést, melyért más országban a rideg börtön falait kellene hosszabb ideig őriznie.

Akkor azután jönnek sorra, jönnek rendre azok a gyógyszereszek, azok az orvosok, kik hamis receptekkel igyekeznek megkárosítani a munkásbetegségélyző pénztárakat, az egyetlen, valóban humánus intézményünket, hogy amugy is bucsás jövedelmeiket, ha kis mértékben is szaporíthassák.

Minő nagyfoku erkölcsi lezüllésnek kell az ilyen társadalmat jellemeznie, hol a nagyok, a hatalmasok azt tekintik virtusnak, ha a közt, az államot, a társadalmat mennél élénkebben, mennél fájdalmasabban megkárosíthatják. Minő nagy-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A szirén.

— Sydney Pickering. —

— Menjek én? — kérdezte a Squire, mint a ki elhatározta magát egy nagy áldozatra.

— Nem — felelte Grahamné, a felesége. — A férfi mindig alá van vetve a nő befolyásának, ha az szép és jó modora van.

— Még az én koromban is? Te hizelelgesz. De legyen, a hogy akarod. En talán, szerinted, engednék a szirén csábának. Te főlé tudsz emelkedni az ehhez hasonló gyengeségnek. Mikor akarsz indulni?

— Még ma. Mentől előbb, annál jobb — szölt határozottan Grahamné. — Kellemetlen dolog, s nincs mit halogatni.

— Es mit mondasz neki, ha szemben állsz vele? Hiszen nem gátohatod meg a dolgot. Ralph huszonnyolc éves s nagybátyjától fél milliót örökölt.

— Oh, kérni fogom, hogy bocsássa el a fiamat! Egy huszonnyolc éves fiu, s egy asszony, a ki jóval felül van a negyvenen! Ez abszurdum! O behálózta, de nem lehet annyira romlott, hogy ne engedjen kérésnek. Ettől a

házasságtól meg kell a fiamat menteni minden áron! Hiszen bármily örökös nő szivesen megy hozzá!

— Puff! — felelte a Squire jókedvűen. — Pénze ennek az asszonynak is van. A fickó nem ereszkedett le hozzánk annyira, hogy megmondja, mennyi, de bizonyos elég.

— Oh, ez még rosszabb. Hogy egy öreg asszonyt a pénzéért vegyen nőül. A ki olyan idős, mint az anyja! Biztos vagyok benne, hogy ha elmondom neki mindazt, a mi Ralph mellett rája vár, mikor ő már egészen megöregedett, hallgatni fog rám. Feltéve, hogy igazán szereti.

— Nem tudom, jól következtetsz-e? Ralph nagyon csinos és kellemes fiu. Hátha halálosan szerelmes belé? A negyven éves asszony szerelme sokkal erősebb, mint a tejképű miseké.

Grahamné nem válaszolt, de reggeli után átöltözött és csakugyan bement a városba. A Hyde Park közelében egy villához hajtatott s becsengetett a kapun. A portás betessékelte a hallba, s ott az inas felvezette az emeletre. Igen, Mrs. Maturin itthon van. Grahamné egy pillanatig egyedül maradt a szobában, a hol nagy kényelem, luxus és raffinált izlés nyilatkozott meg. De egyuttal mintegy elpuhultság is. Virágok cserepekben, vázában, régi cseh-

üvegekben látszottak mindenütt. Grahamné anyai szive összeszorult: itt bizonyos egy kifosztott vén kacér lakott! Egyre az ajtót leste, s szinte megrezsent, a mint az csendesen felnyit.

Egy magas, karcsu asszony állt az ajtóban, lovaglóruhában. Kezet nyújtott neki.

— Nagyon kedves kegyedtől — mondta dallamos, vidám, tiszta hangon, s nyugodt, szürke szép szemével az arcába nézett.

Grahamné zavartan dadogta:

— Kérem, én Maturinnét keresem.

— En vagyok az. Nem akar leülni?

Grahamné leroskadt a kínált helyre s próbálta összeszedni a gondolatait. Ezalatt a másik asszony nyugodtan szedte ki a kalaptüket hájából s megigazitotta selymes barna haját.

— Kegyed a Ralph anyja, — szölt szeliden — és azt hiszem, kitalálom, miért kerestél fel. Ugy-e azt akarja, hogy lemondjak róla?

De Grahamné csak bámult.

— Lehetetlen, — dadogta — lehetetlen, hogy én lenne az. Tévedésnek kell lenni.

— Oh, ő megmondta, hány éves vagyok, ugy-e? — kérdezte a másik hanyagul. — Ez hasonlít rá. Szerettem volna, ha azutánra hagyja, mikor már megismertek. De hát ő ilyen. A végletekig őszinte.

— Olyan, mint egy leány — mormogta

KOBRÁK cipőkülönlegességek
 raktára novembertől

RAKÓCI-UT. VEISZLOVITS-HÁZ. Telefon: 847. szám.

foku erkölcselenségnek kell ott uralkodnia, ahol az ilyesmi, ilyen társadalmi emberek által elkövethető.

Szinte undor, erkölcsi tisztatlansági érzet vesz erőt az emberen, ha társadalmi életünk eme jelenségeit figyelemmel kísérik.

Szomorú perspektíva nyílik elénk e jelenségek láttára s csak az vidit némi-képpen fel e lesújtó események láttára, hogy lesz ez még amugyabban is a magyar haza, a magyar nemzet legnagyobb dicsőségére.

A parlamenti harc küszöbén.

A magyar delegáció november ötödikéig elhalasztotta tárgyalásait. A miniszterek és a delegátusok visszaérkeztek Budapestre, hogy résztvegyenek a képviselőház holnapi ülésén. Eredetileg csak egy napra tervezték a képviselőház ülését s ezért a delegáció pénzügyi albizottságát csütörtökre össze is hívták.

Időközben azonban a kormány is kénytelen volt tudomást szerezni arról, hogy az ellenzék akcióra készül s így a delegáció tárgyalásait a jövő hét szombatjáig elhalasztotta, mert kétségtelen, hogy a képviselőház egy ülésben nem fogja befejezni most tárgyalásait.

Nevezetesen a horvát delegátusok lemondása körül várható hosszabb vita, amely miatt Lukács László pénzügyminiszter vagy az elnöki előterjesztések előtt fogja exponéja kíséretében előterjeszteni a jövő évi költségvetést, vagy pedig elhalasztja a horvát vita befejezése utánig.

A delegációról visszaérkező politikusok mint érdekes hírt hozták haza, hogy báró Schönauich közös hadügyminiszternek sokszor

emlegetett lemondása most már befejezett ténynek tekinthető.

Egész határozottan állítják Bécsben, hogy a januári delegációk előtt már ő nem fogja képviselni a hadügyi kormányt. Bukásának okát pedig abban látják, hogy ő megállapodott a múlt kormányal a katonai kérdések megoldását illetően s ezért az osztrákok lemondásra kényszerítik.

A marostordai háborúság. Hetekig tartó csönd után újra élénkség költözött be Marostordamegye székházába. Tegnap este Marosvásárhelyre érkezett Betegh Miklós, Torda-aranyosmegye főispánja, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly megbízásából vizsgálatot tartson Erődsy Sándor főispán ügyében. A belügyminiszter a vizsgálatot kétféle alapon rendelte el. Első sorban azoknak a panaszoknak alapján, melyeket maga Erődsy főispán terjesztett eléje. Erődsy panaszai több vármegyei tisztviselő ellen és a törvényhatósági bizottság több tagja ellen szólnak, akik a vármegye békéjének helyreállítását megakadályozták.

A vizsgálat másik alapja az a memorandum, amelyet a Désy Zoltán vezetése alatt álló vármegyei ellenzék terjesztett a belügyminiszter elé. Ez a memorandum pontonként felsorolja azokat a vádpontokat, amelyek szerint Erődsy a vármegye autonómiájának csorbitásával és a tisztviselők felfüggesztésével megsértette a törvényeket.

Petíció tárgyalás a kurián. A Holló Lajos mandátuma ellen beadott petícióval tegnap joglalkozott a Kuria választási tanácsa. A petíció beadója Tetéleni Armin arra kéri a Kuriát, hogy a kiskunfélegyházai kerület a folyó országgyűlési időnyre fossza meg a képviselő küldési jogától.

Az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció hadügyi albizottsága tegnap délelőtt 11 órakor kezdődő ülésében folytatta a tengerészeti költségvetés tárgyalását. A közös miniszterek közül jelen volt Schönauich hadügyminiszter, Montecuccoli tengerészeti parancsnok, Burián közös pénzügyminiszter és a tengerészeti szakelődök.

Az első szónok gróf Latour volt, aki a flotta kiépítésének szükségét hangoztatta és megvédte a haditengerészet vezetését azokkal a támadásokkal szemben, amelyek a magyar delegációban a Dreadnoughtok építése miatt érték. Nem tagadja, hogy Montecuccoli megsértette a törvények formáit, amikor a két hadihajó építésébe beleegyezett, de lényegben neki volt igaza és a késői kor hálásan fog megemlékezni róla, mint arról a férfiuról, aki a tengerészet érdekeit biztosította és a monarchia védelmére kellő időben gondoskodott.

Kozlowsky lovag szintén a haditengerészet fejlesztésének szükségességét fejtegette, majd a haditengerészet tulkiadásainak egyes tételeit ismertette.

Petelenz: A monarchiának szüksége van nagy tengeri haderőre, ha egyáltalában nem akarunk lemondani arról, hogy partvidékünket megvédelmezzük. Minden erőnk megfeszítésével folytatni kell a tengerészeti fegyverkezést. Ebből a szempontból helyesli, hogy a tengerészeti parancsnokság előre gondoskodott a Dreadnoughtok építéséről.

A bosnyák tartománygyűlés új elnöke. Szerajevói távirat jelenti: A bosznia-hercegovinai tartománygyűlés elhunyt első elnökének, Firduz Ali bégnek utódját a tartománygyűlés őszi ülészakánának egybehívása után fogják megválasztani. A muzulmán pártok jelöltje Bazsagics képviselő, a muzulmánok nemzeti költője.

Grahamné önkénytelenül. — Alig merek hinni a szemeimnek. Hiszen kegyed közelebb vagy az én koromhoz, mint a Ralphéhoz és már harminc éves koromban ősz hajam miatt a gardémokhoz számítottak. Az ifjúságom ekkorára már oda volt.

— Ez a sors iga ságtalansága. Az én ifjúságom csak most kezdődik. Es kegyed azt akarja, hogy lemondjak róla? De ez természetes. Ha Ralph fiam lenne, s nem vőlegényem, én is így gondolkodnám bizonytalán. Bántana, hogy oly valakihez köti a sorsát, a ki csaknem kétszer annyi idős, mint ő. Megmondanám az illetőnek, egész nyíltan, hogy örült. Így szólnék hozzá: »Jó asszony, mikor kegyed vén, ráncos boszorka lesz, a fiam még deli szép ember marad, a ki után bolondulni fognak, s a ki nagyobb szerencsét tehet, százszor nagyobb, mintha őnt elveszi, s elrontja vele egész ifjúságát. O derék ember, s bizonyos tisztelettel fog ugyan önnel bánni, de ez csak olyan lesz, mint az, a melylyel a nagyanyja iránt viselkedtek. Akkor majd drágán fizetik meg mind a ketten érzelmeiknek ezt az aberrációját. Es kegyed tönkre fogja tenni az ő egész életét. Nos, elég nyíltan beszéltem?

— Igen, ez az, a mit mondani akartam — mormogta Grahamné. — De ha kegyed éppen így vélekedik, ily tisztán lát, akkor nem értem az egész dolgot.

— Ez nem az én véleményem, Grahamné asszony. Az én véleményem más ebben a dologban. Csak azt akartam megértetni önnel, hogy nem bánt ez az eljárása, ellenkezőleg, értem és méltánylom azt. De ez nem azt jelenti, hogy lemondjak Ralphról az ön kedvéért. Ralph az egyetlen férfi, a kit az életben szerettem. Es Ralph igazi férfi, dacára annak, hogy annyival fiatalabb nálam. Tizenhat éves koromban egy negyvenhat éves emberhez erőszakolt az apám, a ki beteg volt, de én megszerettem. Skóciában töltöttük együtt a nyarakat. Nem volt más barátom, csak ő. Es ekkor egyszerre szabaddá lettem és Ralphal találkoztam. . . Nem olyan helyen találkoztam vele, falun, az Isten háta mögött, a hol a magát halálra unó férfi az első csinos arcba belebolondul. Nem. Simlában, ahol több a szép és előkelő leány, mint egy londoni szezonban. Eleinte nem is jutott eszembe a korunk közötti különbség. Az az élet, a mit folytattam, fiatalon hagytam. De mikor észrevettem, hogy beleszerettem egy olyan emberbe, a ki csaknem fiam lehetne, összepakoltam és elszöktem. Félttem, hogy észreveszi örültségemet. De ő Bombayba is utánam jött. Es ott megmondta nekem, hogy sohasem fog más szeretni rajtam kívül. Ah, ez nagy pillanat volt. Es mikor ő bucsuzni akart, egyszerre kitört belőlem is a szerelem, s azt mondtam neki:

— Nos, igen, nevétséges és visszataszító

ez a dolog, de azért nem tagadhatom tovább: én is szeretem őnt.

Nem akartam a felesége lenni, de ő nem tágitott. En elutaztam, s azt mondtam, felejtsem el. De ő kijelentette, hogy nem bánja, ha az egész világ felfordul is, nekem az ő feleségének kell lenni!

— Oh Georges, — szölt Grahamné, mikor hazaért — az az asszony úgy beszélt, úgy mosolygott, mint egy színésznő és én mégis hittem neki.

— Es megcsókolta, mikor elváltatok, ugyebár? Ennyire még én sem felejtkeztem volna meg magamról.

Grahamné elpirult, mint egy fiatal leány. Aztán szölt:

— Végre mindenki annyi idős, a mennyinek látszik. Hiszen emlékszel, mikor engem tizenöt éves koromban az oltárhoz vezetted, nevetve mondtad nekem, hogy nem félsz a jövőtől, mert legalább huszonnyolc évesnek látszom. Es így nem is voltál hozzám olyan nagyon öreg. Milyen jó volt ez így. Pedig akkor keservesen sirtam miatta a szobácskában.

A Squire felnyögött. De azért megcsókolta felesége kezét s így mormogott:

— Hát mégis a mesevilágba házasodik a fiunk! Egy szírent vesz el feleségül.

Haas Fülöp és Fiai

Nagyvárad cs. és kir. szab. szőnyeg és

butorszövet gyárosok,

magyar királyi udvari szállítók

Rákóczi-ut, Rimanóczy-palota.

Az őszi idény megérkezésével a t. c. közönség szives figyelmébe ajánljuk most érkezett szőnyegeket, butorszöveget, ablakvédők, utazótakarók, függönyök, asztalterítők, storok.

Valódi keleti szőnyegeket, perzsa, indus és smyrna minőségben

igen jutányos áron. Nagy választékban raktárunkon a „Haas“-féle Agra és csomózott szőnyegeket legjobbaknak vannak elismerve. Varrott paplanokban, gyapjútakarokban, lópokrócokban nagy raktár. Szabott árak.

A megyei választás.

150 új megyebizottsági tag.

Zajos nap volt a tegnapi a vidéken. 150 megyebizottsági tagnak járt le a mandátuma s ezeket töltötték be tegnap.

A választás annyiban volt zajos, hogy a szavazók nagy tömegekben vonultak a szavazati urnákhoz, melyekbe bedobták szavazataikat. Általában a választások iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg, amit maguk a jelöltek idéztek elő. Hogy azonban melyik fél lett e győztes és hogy a megválasztottak milyen párthoz tartoznak, azt még teljes biztonsággal konstatálni nem lehet.

A pártok állását csak akkor tudjuk meg, ha a legelső közgyűlés meg lesz.

Heves küzdelem mindössze Vaskóhn volt, ahol 6 órakor még javában vonultak föl a szavazók. Igen erős és talán még a vaskóhi küzdelmet is felül multa az urszádi, ahol dr. Krüger Aladár állott szembe Géczy gyógyszerrel és 40 többséggel győzött is.

A választások eredményéről tudósítónk a következőket jelentik:

Étesden: Bérczy Imre, Szabó János, dr. Nagy Béla és Róth Frigyes.

Rev: Biczi János, Domokos István.

Nagybárd: Beöthy Dávid, Bukán János, Filip Tibor, Kocsis Béla.

Magyarcséke: dr. Borha Jenő, dr. Dési Géza.

Belényes: Illés Adalbert, Schwimmer Márton.

Kuracel: Wertheimstein Viktor, Papp József.

Urszád: Dr. Krüger Aladár.

Tárkány: Ötvös Géza, Bothyán Pál.

Margita: Nyisztor Alajos, dr. Szántó Jakab.

Tóti: Markovits Manó, Tichtner Gyula.

Bihar: Szabó József, dr. Péchy Károly, Váry András.

Tenke: Ötvös Béla, Szabó Sándor.

Belfényér: Popovics Miklós, Miklósi József.

Gyantér: Kiss Ernő, dr. Tomon Béla.

Mezőtelegd: Telegdy László, Nagy Imre, Nagy Márton.

Monospetri: Baranyi Gábor, Dobozy Miksa.

Széplak: Kovács András, Fülöp Gábor, Kalotai Viktor, Rosmann Izsák.

Székelyhid: Doby József, dr. Náday Sámson, dr. Molnár Akos, Szebeni Gyula.

Nagyléta: Fisch Ernő, Guba József, Szima István.

Érmihályfalva: Jakab Rezső, Lovassy István, Grósz Béla.

Geszt: Markovits Károly, Tóth Mihály, Székelyhidi Károly.

Sarkadkeresztúr: Dr. Markovits Manó, Szunyogh, Lóránd.

Derecske: Dr. Fráter László, Korbély József.

Nagyszalonta: Bondár Ferenc, Tenkei István, Kovács Gábor, Szatmári Géza, Szatmári Sándor, Molnár József, Király József. Itt meg kell jegyeznünk, hogy a megválasztottak mind függetlenségiek.

Szalárd: Tatár Zoltán, Bimbó Mihály, Morvay Loránd, Ács János, Bujdosó János.

Szakál: Frankó Endre dr, Kolb Rezső.

Ugra: Gróf Tisza István, Gólya János, Neumann Izsák.

Vaskók: Rednik Gábor, Szunyogh Andor, Dessián Adrián.

Illye: Gellén Gábor, Papp Pál, Bagosi Sándor, Fényes Menyhért.

Komádi: Ötvös Gyula, Nagy P. István, Bujdosó Dániel.

Zsáka: Nagy János, Faras Kálmán.

Berettyóújfalú: Kerekes Gyula, Jezerniczky Dénes.

Esztár: Baranyi Tibor, ifj. Mórcaz Pál.

Bél: Balogh Kálmán, Ertsey Géza.

Micske: Dr. Markus László, Beöthy Ödön, Faragó Miklós, dr. Pallay Lajos.

Bihardiószeg: Oláh Ferenc, Weinberger Bertalan, Vaday Ignác, Fráter Loránd.

Szentjobb: Holló József, Hoór Szilveszter, László János.

Almosd: Fráter Zoltán, Eröss Zoltán.

Less: Keszthelyi Sándor, Buduleszku János.

Pecseszentmárton: Péter Ferenc, Marián Mitru, Székely Sándor.

Nagyráb: Bieliszky Vilmos, G. György Sándor.

Hiányzik még 14 község eredménye, amelyeket holnapi számunkban fogunk közölni.

A Parseval Budapest fölött.

Esetlenül nagy, sárga selyemtestével szinte hozzátapad a Sáros-mező földjéhez. Gullivert köztették így oda cövekkel, kötéllel a törpék. És körülötte a Gulliver törpéi, ezekre menő tömeg, magas katonák, automobilkosztümös hölgyek, urak és egyszerű népség állja körül bámuló szemmel. Katonák, rendőrök nem igen szigoruan vett kordónnal őrzik, pléhgalléros tisztek magyaráztatják, hogy háboru esetén egyszeri szökésre elérhető magassága és a magasban való akár órákig tartó lebegése miatt mennyivel biztosabb és célszerűbb, mint a repülőgép.

Néhány lovaskapitány, körülöttük a legszélsű gyűrű, kissé tagadólag megrázza a fejét és továbbállnak. Ők a nyáron látták a párisi repülőversenyeket s kissé más a véleményük Blériot, meg Fahrman gépeiről, mint a Parsevalról.

Ezalatt pedig kezdik etetni a szörnyeteket. A tegnapi uja sok gázt fogyasztott, az éjjeli önkéntes manőver Budapest fölött majd a felére sorvasztotta le pocakját: a gáz csillogó acéltartályokból nagy vászonnal beszórt gummicöveken ömlik beléje, a léghajó teste kissé megvonaglik, aztán csendesesen újra elterül, mint valami partra vetett, puffadt, halódó tengeri szörnyeteg.

A léghajós tisztek minden porcikáját megvizsgálják. Rendkívül udvariasak, mindent elmagyaráztatnak és nagyon jó véleménynyel vannak a Parseval-juk felől.

Délután a város fölött.

— Már az is csoda — mondta Hoffory kapitány — hogy tegnap minden irány és jelzés nélkül ki tudtuk a nagy sötétségben kötni. Fz bizonyítja legjobban a léghajó kormányozhatóságát, mert hiszen vissza kellett mennünk a keleti pályaudvar fölé és onnan újra a Rákosra. Ma délig mrgtöltjük a léghajót és délután a város fölött fogunk manőverezni. A budai hegyek fölé tartunk, fölfelé kísérjük a Dunát és a város fölött nagy szögekben forgunk. Egészen alacsonyan szeretnénk repülni, bár most még igen erős a szél és ha megtartja ezt a sebességét, bizony jó magasra kell emelkednünk. Tegnap este gyönyörű volt az utunk a fénylő főtávas fölött. Ezt sohasem lehet elfelejteni! Fénylő folyókból felzúgó tüz-tenger, amelyet a köd szivárványa látványba burkolt. Parancsot még nem kaptunk a visszazállásra. Talán holnap, legkésőbb csütörtökön indulunk Fischamendba. A legszebb elképzelhető 2000 magasban, erdők, vizek és városok fölött.

A magyar aviatikusok balesete.

A Parseval előtt a magyar aviatikusok is fel akartak szállni repülőgépeiken. Király, Gráber és a Tóth testvérek kivontatták gépeiket, de mind a hárman szerencsétlenül jártak.

A Tóth testvérek gépe nyolc méter magasról lezuhant és összetört. Király gépe már a gurulásnál fölfordult, de csak kisebb sérülés érte, hamarosan ki lehet javítani. Gráber motorja felrobbant és gépe sokáig hasznavehetetlen lesz. Maguknak az aviatikusoknak semmi bajuk nem történt, egyik sem sérült meg.

Oriási orkán Olaszországban.

Rémhir jött Cettarából. Istenítélet volt a Tyrrhaeni tenger mentén, olyan felhőszakadás és orkán, hogy pusztulás járt nyomában 50.000 négyzetkilométer területen. A római lapok tegnap este különkiadást rendeztek a katasztrófa miatt.

Az első hivatalos jelentések úgy szóltak, hogy Salernóban 200 emberélet veszett oda, pedig a szerencsétlenség mérhetetlenül nagyobb volt. Casa Miciola polgármester táviratozta, hogy a város majdnem a földdel lett egyenlő. Ischiában és Foliában ezernél több a halott. A felhőszakadás még most sem mult el. Messze vidéken hömpölyög az árvíz.

Nápoly és környéke.

A csatornák megrepedtek Nápolyban és a szennyes víz előntötte a mélyebben fekvő területeket. Nápoly olyan, mintha földrengés dult volna.

Az orkán letépte a kéményeket, házak fedeleit lesodorta. Sok telefonvezeték el van szakítva. Mikor legjobban tombolt a vihar, villám csapott le a királyi palotával szemközt levő műcsarnok kiállítási épületébe és lángba borult az egész palota. Kivonult a város egész tűzörsége, de oly erős szél dühöngött, hogy oltásról szó sem lehetett. Hires mesterek, köztük Palissi és Morelli nagybecsű festményei pusztultak el.

Fontanelleben a vásárcsarnok nagy üveges teteje bedőlt. Amalfiban minden ház víz alatt van. Sorrento gyönyörű fürdőhely romhalmaz. Prosida szigetéről az utolsó távirat azt jelentette, hogy Casa Miciola, Ischia és más helységek elpusztultak. A beomlott házak romjai alatt sok holttest lehet. A nép a hegyek közé menekült.

Egy karabinieri vitte meg a hirt a pusztulásról Nápolyba. Csolnokon menekült Casa Miciolából Prosida szigetére s onnan Nápolyba Nagy volt a vihar a tengeren, mégis megkockáztatta a vakmerő utat s így tudták meg Nápolyban a katasztrófa híreit. A Depomev-vulkánról hömpölyögve zudul le az ár és a hegyek alján fekvő falvakat elmosással fenyegeti Casa Miciolából alig maradt fenn néhány ház. Nagyobb a pusztulás, mint volt 1883-ban a nagy földrengés idején.

A katasztrófa 23-án éjjel történt. Ischia szigetről jelentik, hogy Casa Miciolát elpusztította forgószél. A nápolyi prefektus orvosokat küldött a vészedelem színhelyére.

A kormány intézkedése.

Nyomban összeült a minisztertanács és a kormány műszaki csapatokat, torpedónaszádokat indított el Ischia szigetére. Nem lehet tudni, hogy hány emberélet veszett el Casa Miciolában.

A nápolyi öböl mentén mindenütt nagy

a pusztulás. A vasutvonal Salerno és Eboli között 500 méter távolságban el van mosva. Teeroglo község eltűnt a víz alatt. Amalfi dus szőlőtermése tönkrement. Torre del Greco környékére az ár a Vezuvról annyi iszapot zudított, hogy minden déligyümölcsös keretet magasan elborított. A nép inségbe fog jutni.

A kár.

Sok millió lira az anyagi kár a nápolyi öböl mentén elterülő községekben. Az obszervatórium azt jelenti, hogy a Vezuv csöndes. Amalfi és Sorrento fürdőhelyeit a tenger hullámai pusztították el.

A horvát képviselők otthon maradnak. A képviselőház holnapi ülésén több nyilatkozat fog történni a horvát delegátusok lemondása tárgyában. Híre járt, hogy a vitában a horvát képviselők is részt vesznek. Mint Zágrábból táviratozzák, a horvát képviselők az ülésen nem jelennek meg, mert a horvát választások október hó 28-án lesznek és a horvát képviselők a kerületeikben vannak elfoglalva.

UJDONSÁGOK.

* **A X. katolikus nagygyűlés.** Az Országos Katolikus Szövetség elnöke, gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap levélben felszólította dr. Krüger Aladárt, hogy a katolikus szakszövülés előtt nyilvános főtéren előadást tartson. Dr. Krüger Aladár előadásának címe: *»A szekularizáció miut ület«* lesz.

A X. katolikus nagygyűlés előkészítőbizottsága elhatározta, hogy a nagygyűlés első napján, nov. 13-án, vasárnap d. u. öt órakor a hideg időjárás miatt elmaradó eucharisztikus körmenet helyett a főváros három templomában szentbeszéd tartásáról gondoskodik. A bizottság egyuttal felkérte Mailáth Gusztáv Károly gróf, Csernoch János és Batthyány Vilmos gróf püspököket, hogy a szentbeszéd után a híveknek püspöki áldást osszanak.

* **Gróf Zichy János Szászvároson.** E hó 21-én lesz Szászvároson az ottani ref. Kun-kollégium ünnepes felavatása és ezzel egyidejűleg Kun Kocsárd és Kun Géza grótok szobrának leleplezése. Az ünnepségre Budapestről leutazik gróf Zichy János kultuszminiszter, Molnár Viktor államtitkár a nemzeti munkapárt több tagjának kíséretében. A vendégek vasárnap este indulnak és Aradon át hétfőn reggel érkeznek Szászvárosba.

* **Személyi hír.** Rimler Károly polgármester tegnap délután 4 órakor Budapestre utazott, hogy résztvegyen a drágasági enquetten.

* **Patakyl Philomena ünneplése.** Patakyl Philomena volt tanítványai az őr utcai közs. leányiskolában értekezletet tartottak a melyen elhatározták, hogy a kitüntetés átadása alkalmából okt. 26-án üdvözlük s nevére egy alapítványt tesznek, a melynek a kamataiból egy vármegyei tanító leány gyermekeért fogják az évi tanítási díját kifizetni felekezeti különbség nélkül. A gyűjtés eszközzésére tíz tagu bizottságot küldtek ki, amelynek tagjai; Farkas Etelka, Réz Mihályné, Karácsonyi Józsefné, Tóth Mária, Szemes Ilonka, Pál Ilonka, Hegyesi Erzsébet, Szőke Berta Puskásné, H. Katalin és Grosz Ilona. A volt tanítványok nevében Pál Ilona közs. igazgatónő fogja az ünnepeltet üdvözölni.

* **Cimadományozás.** A király, mint a hivatalos lap közli, gróf Vay Péter vaskaszentmártoni apát és pápai protonotáriusnak az »Országos Magyar Szépművészeti Múzeum tiszteletbeli osztályigazgatója« címet adományozta.

* **Eljegyzés.** A megyei közigazgatás egyik agilis fiatal tisztviselője, Mezey Gyula tb. szolgabíró tegnap jegyezte el magának Vertán Mancikát, a megyei leányvilág kedves és szép tagját.

* **Tanárok sérelme.** Aradról jelentik: Az itteni állami főreáliskola tanárai gyűlést tartottak és kimondták, hogy követelik a státus és anyagi ügyeik rendezését és hogy Aradra minél előbb nagygyűlést hívjanak egybe és végül, hogy a kultuszminisztériumban az osztályvezetők tanárok és ne jogászok legyenek.

* **Személyi pótlék egy tanítónőnek.** Dr. Simouyi Ernőné polgári leányiskolai kézimunka-tanítónő tegnap kérvényt adott be a városhoz. A kérvényben kéri, hogy 400 korona személyi pótlékot utaljanak ki a részére.

* **Uj posta.** Bihar-vármegye *Rossit* községében *Rossia* (Bihar vm.) elnevezéssel 1910. évi nov. hó 7-én postai ügynökség lép életbe, mely bárhova szóló levélpostni küldemények; csak a belföldre, Ausztriába, a megszállott tartományokba és Németországba szóló 1000 korona értékű meg nem haladó pénz és csomagküldemények felvételével, továbbításával, leadásával és utalvány, nem különben postatakarékpénztári ügyletek közvetítésével van megbízva.

* **Nagy tűz Magyaroséknén.** Magyaroséknén nagy tüzlárma verte fel tegnap éjjel fél 1 órakor a lakosságot. Demján Simonnak a takarmány készlete gyuladt ki s pár perc alatt hatalmas lángtenger volt az egész ház környéke. A tüzhöz kivonultak a csékei önkéntes tűzoltók, akik azonban törekvésüket a lakóház megmentésére fordították. A házat meg is mentették, ellenben az összes takarmány készlet elhamvadt. A kár 1200 koronán felül van. A megtartott vizsgálat során megállapították, hogy a tűz gyújtogatás eredménye. A nyomozás folyamatban van.

* **Értesítés.** A Párizsi Osztrák Kereskedelmi Kamarának 23.45/1910. sz. átirata alapján van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a franciaországi belügyminisztérium, Franciaország területére a *vöröshagyma és foghagymának* a koleravészves országok, — így Magyarországból való bevitelét a további intézkedésig tiltotta. Nagyvárad, 1910. okt. 23. A Nagyvárad Kereskedelmi Iparkamara: Huzella Gyula: keresk. iparkam. elnök. Sarkadi Lajos titkár.

* **Terjed a marhavész.** Bihar megye állategészségügye alaposan megingott. Csak tegnap számoltunk be róla, hogy milyen nagy arányokban uralkodik a megye egy részén a száj és körömfájás. Tegnap újabb jelentések érkeztek az alispánhoz. E jelentés szerint a veszedelmes állat betegséget az érmihályfalvai Érvasad községben 158 udv.rban 472 darab állaton állapították meg. Az élesdi főszolgabíró szintén kedvezőtlen jelentést tett. Eszerint 8 község marhaállománya van megfertőzve. A fertőzést a más szállítók ökrei közvetítették. Az élesdi főszolgabíró elrendelte a vészkerület megalakítását. A beteg állatok tejét megsemmisítik s a községet szigorú zár alá vették.

* **A gyermekkorház csatornázása.** A mérnöki hivatal tegnap beterjesztette a városi tanácshoz a Sztaroveszky-gyermekkorház csatornázásának a tervét. A munkálatok eszerint 5200 koronába kerülnek. A városi tanács, ugy hisszük, pártolni fogja a tervet, mert a gyermekkorház hygieniája feltétlenül megköveteli, hogy a csatornázást keresztülvigyék.

* **Hármas ikrek.** A Baross-utcai nőgyógyászati klinikán egy munkásasszony fekszik, aki tegnap három ikergyermeknek adott életet. A klinika két asszisztensét Avarffy és Mattyasavszky doktorokat tegnap nehéz szüléshez hívták. Az Orczy-tér 2. szám alatt vajudott Kovács Jánosné malommunkás felesége. Rettenetes nyomor. Az orvosok rögtön látták, hogy ikerszülésről van szó, de nagy volt a meglepetésük, amikor rövid időközökben két lány és egy fiú jött éleire. Anyát és gyermekeit bevitték a klinikára és elég jól érzik magukat. Remélik, hogy mind a három iker életben marad, noha nagyon soványak. A hármas iker rendkívül ritka eset. Az orvosok nem emlékeznek rá, mikor fordult elő utóljára Budapesten.

* **Kifosztott legény.** Ugyancsak megjárta Ballai Sándor 19 éves bihartordai legény. Debrecenbe ment, hogy munkát keressen s itt aztán a legfurfangosabb módon mindenéből kifosztották. Amint szombaton megérkezett, egyenesen egy hentesüzletbe ment, hogy ott ennilátót vásároljon. Kevéssel azután, hogy onnan kilépett, hozzácsatlakozott egy ismeretlen egyén, aki felajánlotta, hogy majd jó olcsó szállást mutat neki. Ballai Sándor, minthogy idegen és teljesen tájékozatlan volt a városban, szívesen fogadta szolgálatait. A gyanus alak aztán elvezette a Nyulasra s ott mind a ketten leheveredtek. Ballai, minthogy nagyon el volt törődve, csakhamar mély álomba merült. Csak erre várt a kísérelője, aki nagy ügyességgel és óvatossággal lehuzta a kabátját, kikütyünta a zsebeit s aztán a ládáját — amelyben élelmiszerek voltak — magához véve, eltűnt. Ballai csak akkor vett tudomást arról, hogy mi történt, amikor felébredt s keresni kezdte a ládáját, mivel nagyon megéhezett. Ahelyett azonban, hogy nyomban jelentést tett volna az esetről a rendőrségnek, két napig össze-vissza csatangolt a városban s csak tegnap este ment el a bűnügyi osztályra, ahol az inspekciós rendőrtisztviselő panaszát jegyzőkönyvbe vette s a nyomozás megindítását elrendelte.

Rendelés szerűen készült
női és gyermek ruhák.

ELÖNYEI

Kitűnő szabás
Első rangu munka
Divatos tartós kelmék
Jutányos árak
Nagy választék

SPITZER BÉLA

női és gyermek ruha-áruháza
női és gyermek ruha szalónja.

Rákóczi-ut 3. sz.

x **Villamos csillárt** ne vásároljon, berendezést ne készítsen, míg **Stern** nel a Bémer-téren nem beszél, felvilágosítok bárkit, ha nem s vásárol nálam. Terveket díjmentesen készítek. Raktáron tartok villamos és gáz főzőket, vasalókat, Wolfram és izzó lámpákat gyári áron házhoz szállítok. Bémer-tér 3. Telefon 556

x **Csütörtökön katonazene.** A Lloyd kávéházba az ujonan épített és fényesen berendezett téli kerthelyiségében *október hó 27-én a 101 es gyalogezred teljes zenekara fog közreműködni* és 27-én a következő érdekes mozgó fényképek kerülnek bemutatásra. 1. Kőbányák Tranvertinában. 2. Komédiás élete. 3. Magán detektív. 4. Minden jó ha a vége jó. 5. Szól a kakas. 6. Olasz hadihajó vizre bocsátása. 7. Kis modell. 8. **Tőke és munka.** Beléptidij nincs. Kezdeté este 9 órakor. Kötendő ételek, italok figyelmes fõlszolgálatáról gondoskodva van. A nagyjérdemü közönség becses pártfogását kéri mély tisztelettel *Hartstein és Urlei* kávéháztulajdonosok.

Friedländer I. Izsó
angol divat-szabó
Nagyvárad, Szt János-utca.

Kolduló iskolás gyermekek.

E cím alatt egyik helyi lap tegnapi számában a nagyváradai tanítói testületet mélyen sértõ cikk jelent meg. Nem egyébbe vádolják ezt a szerény, meg akarja menteni szolgálatában álló testületet, mint hogy kezébe adják a tanulógyermekeknek a módot, az alkalmat arra, hogy lopjon, hogy elzsebeljen néhány fillért.

Ez a vád lakonikus rövideggyel. De ennek a vádnak célja, hogy akadályokat gördítsen egy igazán humánus, egy igazán áldásos intézmény létesítése elé.

Röviden ismertette: a biharmegyei tanító-ság, ez a rosszul fizetett, ez az igazán önmagára hagyott szegény, de lelkes honfiukból álló testület, meg akarja menteni gyermekeit a hazának, a kulturának és talán azoknak a filléreibõl, akiknek a gyermekeit nehéz, sorvasztó munka árán is bevezette az elemi tudományokba, a kultura országába, a saját gyermekei részére is akar akár egy otthont létesíteni *Tanítók Háza* elnevezés alatt, ahol a tanítók árvái, gyermekeik tovább képezhetik magukat s tudományos műveltséget nyerhetnek anélkül, hogy ez a rosszul fizetett tanítók nagyobb anyagi megterhelésével járna.

A mód, hogy ezt az intézményt létesítsék, mi is lehetne más, minthogy gyűjtõveket bocsátjanak ki és apellálnak azok jószíviségéhez, akik érzik az õ szeretetük melegét, akikbe átplántálják tudásuk fátylát, akiknek irányt, utat mutatnak az életre, akikre áttestálták egész lelki kincsüket és akik nagyon jól tudják, hogy annak a szegény tanítónak semmi anyagija nincs, — de a lelki kincsei a *köze*. Akiknek van anyagi java, a lelkiért mért ne adna néhány fillért a szegény tanító gyermekeinek, árváinak.

Rosszul választotta meg a címet is az a tisztelt nagyváradai ujság. A tanító-ság nem koldul. És ha koldul, ez szegénye annak, akihez az a tisztelt lap is számítja magát — a kultúr-társadalomnak, szóval a kulturának.

A kultura koldul, ha a tanító-ság koldul s ezt a speciális magyar betegséget szemünkre hányni, — legalább is olyan modorban — nem volna szabad.

Magyarországon lehet koldulni az irodalomnak, szabad koldulni a művészetnek, szabad koldulni az államnak, (mert hiszen a tudóbeteg nap, szegény nap, mentõ nap, stb. elnevezés alatt az állam koldul) csak éppen egy testületnek nem szabad segíteni magán és ez a *tanító-ság!*

Ez a szegény testület feljegyzi magának ezt a — nem akarjuk mondani valótlan — de rossz információ alapján épült és elhírtelenkedett cikket, — amely éppen olyan ol-

dáról jött, éppen olyan oldalról támadott, amely oldalról igaz szeretetet, jó akaratú méltánylást, õszinte támogatást vártunk, — mert hiszen a kultura, a hírlapirodalom, a népnevelés egy és ugyanaz. Legalább így kellene lenni. Mi neveljük a népet és az irodalom neveli a kulturát. A kultura neveli tovább a nemzetet odáig, ahol gondolkozni, méltányolni, szeretni és dolgozni tud. De gyűlölködni, de nemes intenciókat fére magyarázni, humánus célokat kigunyolni, —hez nem kell kultura, erre nem is fogjuk megtanítani a népet, ez legfeljebb annak a *»testvér«* lapnak lehet õnzõ célja és hivatása, amely talán rossz néven venné, hogy más véleményünk van az erkölcsökrõl, a hazaszeretetrõl és mindenrõl ami szép, ami ideális.

Szabados Pál.

GYERMEK CIPÕK, GYERMEK KALAPOK, GYERMEK HARISNYÁK ÉS GYERMEK fehérműiek
legjobb minőségben és
: kedvezõ árban :

REICHARD - áruháza

:: czégnél kaphatók. ::

SZINHÁZ.

Heti mûsor:

Szerda: Párisi élet.
Csütörtök: Sámson.
Péntek: Rigolettó.
Szombat: Hajduk Hadnagya.
Vasárnap: d. u. Sasok.
Vasárnap este: Muzsikus leány.
Hétfõ: Luxemburg grófja.

Szarvasi Soma ünneplése. Abból a derék, érdemes színész-gárdából, amellyel néhány jó Somogyi Károly, a Szigligeti színházat tíz év elõtt megnyitotta, magán Erdélyi Miklóson, az igazgatón és E. Kovács Mariskán kívül már csak Szarvasi Soma él Nagyváradon. Ez a kiváló talentumu színész tíz év alatt az egész város szeretetét és nagyrabecsülését vivta ki magának. Tíz év alatt zajos és mindig értékes komoly sikerek fűzõdtek a nevéhez. Az Ucskai brigadéros szenzációs sikere idején Szarvasi Soma ünnepeztetett kiválósága volt a nagyváradai színtársulatnak. Az õ híres Szórényi kapitánya az egész országban páratlanul állott. Késõbb Ludermann Becsület címû darabjában s valamennyi nagyobb stílusú társadalmi drámájában jelentõs sikereket aratott, egyszerű közvetlenségével hatalmas õszinte drámai erejével. Minden nagyobb szerepében nõttön-nõtt, mint színész s mint embert pedig már az elsõ évek után az egész város megszerette. Most megváltik a Szigligeti színház kötelékébõl s ez alkalommal a Szigligeti színház közönsége elhalmozza szeretetével. Csütörtökön este egyik legjobb szerepében, a *»Sámson«*-ban bucsuzik el Szarvasi Soma. A bucsú elõadás bérletszûnetben megy s az érdeklõdés oly nagy, hogy a jegyek elõjegyzését már tegnap megkezdték.

Rigolettó. Pénteken Rigolettót, Verdi dallamo: szép operáját játsszák harmadszor e szezonban a Szigligeti színházban. Az énekes személyzet egyik legszebb sikere fűzõdik ez opera-elõadáshoz. Mihályi Ernõ, Károlyi Leona, Asszonyi László valamennyien elsõrangú alakításukkal Verdi e szép operáját állandóan mûsoron fogja tartani.

NYILTTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

Igazságszolgáltatás.

§ Kölcsönszerzés a más nevével.

Borodán János gálsházai lakos furcsa módját találta ki a pénzszerzésnek. Beállított ez év tavaszán dr. Kiss Dõme nagyváradai ügyvédhez és magát Tarkó Györgynek adta ki, kérte, hogy szerezzen neki ingatlanára 1000 korona kölcsönt. Az ügyvéd lelkiismeretesen megnézte a telekkönyvet és ott tényleg busás fedezetet talált a kért 1000 koronára. A kölcsönt ki is járta és Borodán János, 1000 koronával a zsebében, boldogan tért haza Gálsházára. Mikor azonban a kamatokat fizetni kellett volna a bankban, Borodán János már nem volt Tarkó György, hanem csak megmaradt szépen Borodán Jánosnak. Az igazi Tarkó György pedig ijedten szaladgált össze-vissza, mignem Kiss Dõme irodaszemélyzete megismerte Borodán Jánosban a furfangos tettet. A ravasz oláh paraszt ügyével tegnap foglalkozott a nagyváradai törvényszék büntetõ tanácsa, *Ember Géza* elnökletével. Az ügyészség magán- és közokirat-hamisítás büntette miatt emelt vádat. Vád ott beismerte tettét. Ennélfogva a bíróság 1 évi börtönrre ítélte. Ügyész *László Márton*, védõ dr. *Tóth Ferenc* volt.

§ Gyilkosság egy lapát miatt. (Esküdtársi tárgyalás.)

Az esküdtörvényszék tegnap egy neveltséges kicsiségbõl keletkezett és halállal végzõdõ bûntudat tárgyalta. *Vékony István* bacsódi napszámos az eset hõse, aki a nyáron *Bacsó Imre* társával együtt itt dolgozott Nagyváradon, a Kórház-utcai vasuti hid építésénél. *Bacsó Imre* munkaközben véletlenül rálépett a *Vékony István* lapátjára, mibõl kifolyólag alaposan összevesztek egymással. Valószínûleg nagy ellenszeggel viseltettek egymás iránt, mert a harag tartott még közöttük akkor is, mikor hazamentek *Váncsodra*. Itt a kocsmában találkoztak elõször. *Vékony István* azzal köszön-

tötte társát, hogy egy szódás üveget hozzávágott. Erre Bacsó Imre nekiment Vékony Istvánnak, mire az bicskát rántott és leszurta társát. Vékony István ellen halált okozó súlyos testi sértés miatt emelt vádat az ügyészség. A tárgyalás tegnap volt dr. Csulyok Béla elnökelete alatt. A vádat Baróthy Pál kir. ügyész képviselte. Vádlott beismerte tettét s így a bíróság 7 évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen dr. Ertsey Péter védő semmisségi panaszt jelentett be.

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy őszi szövet ujdonságaink már megérkeztek. Kérjük t. megrendelőinket, hogy őszi megrendeléseiket mielőbb eszközölni sziveskedjenek, mert most még a szorgosabb munka előtt jutányosabban tehetünk eleget nagybecsű megbízásunknak.

HÁBER ÉS TÁRSA

első amerikai férfinabók.

Nagy Sándor utca 1. szám.

TÁVIRATOK.

A görög kormányválság.

Athén, okt. 25.

A kamara a kabinetnek 208 szavazattal 31 ellen — 27 szavazócédula üres volt — bizalmat szavazott. Venizelos miniszterelnök hírszerint kijelentette, hogy számos szavazatot csupán szíveségből adtak le a kabinet javára. A helyzetről tovább fog gondolkodni és azután elhatározását nyilvánítani fogja. Azt hiszik, hogy a miniszterelnök ragaszkodni fog a nemzetgyűlés feloszlatásához.

A vasutas sztrájk és a terroristák.

Páris, okt. 25.

(Saját tud.) A rendőrség egy titkos körlevelet fedezett föl, mely felszólítja a terroristákat, hogy gyilkolják meg a képviselőket a vasutassztrájkban tanúsított viselkedésük miatt.

Leleplezések a vasuti sztrájkokról.

Páris, október 25.

Nagy érdeklődéssel várják a francia képviselőház csütörtöki ülését. Ezen az ülésen fog elhangzani Briand miniszterelnöknek előre hirdett nagy beszéde, melyben beszámol a vasutassztrájk letörésére tett intézkedésekről. A kormány körében azt mondják, — és ezt hallgatólag Briand is megerősítette — hogy a miniszterelnök csütörtökön le fogja leplezni a vasutassztrájk titkos rugóit. Be fogja bizonyítani, hogy a mozgalom forradalmi természetű volt. A sztrájkbizottság összejátszott ismert anarchisztákkal s közösen intézték a vasuti sztrájkot.

Legujabb.

Az olaszországi katasztrófa.

Róma, október 25.

Az olaszországi árvizről legujabban következő jelentések érkeztek: Ma d. e. újabb felhőszakadás pusztított Casa Viciola városban, a mely kilenc embert elpusztított. A fürdőtelep és a szomszédos házak teljesen elpusztultak. Sachi közmunkaügyi miniszter tegnap este Salernoban, a tengerészeti miniszter pedig Casa Viciolába utazott. Több hadihajó műszaki katonákkal, élelmiszerekkel és orvosokkal és a Vöröskereszt Egylet egy különművével Casa Viciolába indult. Torredel Grecoból újabb pusztulásokat jelentenek. Az árvíznek sok emberáldozata van.

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Irta: White-Mellville G. J.

— Angolból. — 130

Válságos pillanat volt ez és megrendítette volna a legtöbb ember idegeit; de Montarbas megtartá hidegvérűségét, lélekjelenlétét és jellemzilárdaságát, a cselekvési készséget. Legyen ez helyes vagy helytelen, mely képessé tesz parancsnokoskodni.

— Megmenthetem önt most, uram, — szolt sugva; — ha befogja a száját.

— Csak beszéljen gróf; felelé a másik gunyosan mosolyogva; — én megteendém kötelességemet, ha ön eltántorodnék is a magától.

Montarbas a vállát vont. Ez az ember egy entuziaszta, egy fanatikus, mondá Santerrehez huzódva, ki a tömegben át arra felé lépdelt. — Én nem maradhatok itt, hogy napfelkelteig velem vitakozzam. Vitesse őt hátra s tartsa őrizet alatt — összekötözve, ha úgy tetszik, de ne ontsa a vérét. Meglehet, szükségünk lesz rá egy vagy két óra múlva, ha az arisztokraták oda át hajlandók lennének feltételeinkre állni.

Santerre a fejét rázta. — Ki ez a Montarbas polgár; dörmögé a gyilkos hadvezérre; hogy én parancsait teljesítem? Egy nemes, egy arisztokrata! Micsoda! Franciaország egy párja! O nem a nép embere. O nem közülünk való! Várjon csak egy cseppet kis grófcskám! Santerre szemmel tartja őt. Önnel nemsokára minden idejét igénybe fogja venni az, hogy magára ügyeljen!

És ez az a nehézség, a melylyel az ily vezéreknek küzködni kell. A forradalomnak lefelé terjedő heve azt hozza magával, hogy azok, kik a forradalmat megindítják, nem képesek azt többé feltartóztatni. Addig, míg az izgató új ígéreteket tehet, új változtatásokat idézhet elő és új kihágásokra gyujthatja a tömeget, ez imádja őt s nem is kíván egyebet, csak azt, hogy rekedtre kiálthassa magát bálványá mellett, esküdözve, hogy készek a halálba is követni őt.

De a legtermékenyebb államférfiutól sem lehet várni azt, hogy egyre új törvényeket s minden héten új alkotmányt alkosson. Valahol meg kell állnia; ez csak az idő kérdése. A rombolás művének első szünetével az agitátor elítéltetik, mint olyan, a ki az előhaladásnak utjában áll, és úgy jár, mint az örvénybe került szálta, ugyanazon tolyam által sodortatik el, melyen oly büszkén, oly gyorsan és oly biztosan vezetett sorsa felé.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCKICS GYULA.

Telefon: 263 szám.

**Hirdetések
felvételnek
a lap kiadó-
hivatalában**

1043-1910. szám.

Magyarcsékei járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye magyarcsékei járásához tartozó szombatsági körjegyzőségben nyugdíjazás folytán megüresedett körjegyzői és az ugyan-ezen körjegyzőségben ujonnan rendszeresített segédjegyzői állásra pályázatot Hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883 évi I. t. c. 6. §-ában, illetve az 1900 évi XX. t. c. 3. §-ában előírt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám 1910 évi november hó 2 ik napjának d. u. 5 órájáig nyujtsák be; — a később érkező kérvényeket figyelmen kívül hagyom.

I. A körjegyzői állás javadalma:

1. Kézpénz fizetés 1600 korona.
2. Uti általány, melyből az összes körönkívül és körönbelüli utazás költségeit fedezni tartozik 1000 korona.
3. Szolgatartási általány 240 korona.
4. Iroda fűtés és világítási általány 88 korona.
5. Természetbeni lakás. — A magánmunkálatokért a várm. szab. r. megállapított díjakat szedheti.

II. A segédjegyzői állás javadalma:

1. Kézpénz fizetés 1000 korona.
 2. Lakbér 200 korona.
 3. Napidíj általány 100 korona.
- A választást f. évi november hó 4-én d. e. 10 órakor fogom megtartani a szombatsági körjegyzői irodában.

Magyarcséke, 1910 október 24.

Dr Halász Elemér,

főszolgabíró.

KÖZGAZDASÁG.

A mezei egerek irtása. Mint már irtuk, a nagyon elszaporodott mezei egerek irtása ügyében szombaton Debrecenben értekezlet volt, amelyen Biharvármegye képviselőiben Bereczy László és Wertheimer Andor voltak jelen. Az értekezleten Jablonovszky József, az állami rovarvadász állomás igazgatója hosszasan ismertette azt a nagy veszedelmet, mely a mezőgazdaságot a mezei egerek elszaporodása révén fenyegeti, miért is az egerek irtása nagy gazdasági érdek. Az egereket lehet irtani a szántásnál, kiöntéssel, az egérlukak betömésénél és méreggel, strichninnel és foszfórral. A mérgeket a főszolgabíró rendelkezéssel adhatja ki. Az értekezleten az irtás megindítására szükséges intézkedéseket beszélték meg.

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, okt. 25.

Értéktőzsde.

Magyar hitel	—	—	854.50
Osztrák hitel	—	—	666.25
4%-os koronajáradék	—	—	91.85
Államvasut	—	—	755.—
Jelzálogbank	—	—	519.—
Leszámloló bank	—	—	614.—
Hazai Bank	—	—	307.—
Kereskedelmi részv.	—	—	765.—
Rimamurányi	—	—	701.—
Salgótarjáni	—	—	645.—
Közuti vasut	—	—	76.—
Városi villamos	—	—	404.50
Adria	—	—	—

Irányzat: Szilárd.

A gabonatársaság.

	50 kilogramonkint.	
Buza októberre	— —	10.47
Rozs októberre	— —	7.79
Zab októberre	— —	8.03
Tengeri májusra	— —	5.51

Irányzat: Szilárd.

A REKLÁM

Állandó, és mindenféle reklámozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az élető eleme.
Hogyan, hol és mikor hirdethető leg-sikeresebben legjobban és legolcsóbban, megtudható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat betéti társaság-nál
BUDAPEST, VII. k., Erzsébet-körút 41. s.
ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretes-séggel és páratlan pontossággal eszközölnék hir-de-téseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

256 kitűnő naptár kizárólagos bérlete!

Költségvetések és -- Telefon
tervezetek ingyen! 12--06.

Uj üzlet! Szülők figyelmébe! Uj üzlet!

Ajánlom dúsan felszerelt raktáramat. **Iskola-hegedű és tok, iskolatáskák és könyv-hordó szijak, iskolakötények, harisnyák, haj-, ruha-és fogkefék, fésű, szappan, fűzős tükrök, esőernyők, reggeli és sárcipők, mosdótálak, evő-özők, teljes iskolai és internátusi**
... Iszerelések legolcsóbban beszerezhetők

Gál Ferencznél,
Nagyvárad, Rákóczi ut, Bazár-épület.

Petrozsényi, salgótar-jáni, karwini és porosz-szén, kovácszén, gáz-gyári-lupényi és kar-wini bányacox, ipari-és háztartási célokra

Salamon Jakab és Trs. cégnél.

Budapest, V. Erzsébet-tér 5.

:: Telefonszámok: 73-96, 73-97, 73. 98. ::

Gyermekjáték
a Schicht-szappannal való mosás,
mert egyszerre tisztít és fehérit is,
s meglakart minden fáradságot
és megerőltetést!

Eredeti Meidinger kályhák

folytonégő (Dauerband) kályhák. Modern Styl cserép-kályhák. Kandalók. Összes kályhaalkatrészek. Öntöttvas-, kaolin- és coaksz kályhák a legolcsóbb gyári áron

Ehrlich kályhagyár r.-t.

Mintaraktár: Telefon 60-08.

:: Budapest, Dohány-utca. 12. sz. ::

Árjegyzék és költségvetés díjmentesen.

SIRKÖVEK

legolcsóbb árban és leg-szebb kivitelben Nagy-váradon, Rákóczi-ut 20.

Lévai Márton-féler.-t.

:: telepén kaphatók. ::

Hatóságilag engedélyezett nagy kiárusítás

== eddig még nem létezett mesés olcsó árban ==

ROSENZWEIG RÓZA

mider-gyárában RÁKÓCZI-UT 3. szám.

Óriási nagy raktár valódi párisi és brüsseli fűzőkben, ugyszintén saját készítményű has és csipő reform-miderekben, egyenes tartók, haskötők, Késmárkházi nadrág stb

